

Elektrooniline valve

Elektrooniline valve on süüdlasele pandud kohustus alluda liikumisvabaduse piirangutele. Valve tähtaja määrab kohus, valve seadme liigi valib kriminaalhooldusametnik. Praegu on Eestis kasutusel lokaalsed jälgimisseadmed. Elektrooniline valve võib kesta 1–12 kuud.

Elektrooniline valve on Eestis kasutusel alates 2007. aasta maist, 2011. aastal ja 2015. aastal jõustusid seadusemuudatused, millega laienesid elektroonilise valve rakendamise võimalused.

- Teise astme kuriteos või ettevaatamatus esimese astme kuriteos süüdlase võib kohus katseajaga tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastada, kui ta on tegelikult ära kandnud vähemalt ühe kolmandiku mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud, ning nõustunud elektroonilise valve kohaldamisega. Tahtlikus esimese astme kuriteos süüdlase võib kohus katseajaga tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastada, kui ta on tegelikult ära kandnud vähemalt poole mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud, ning nõustunud elektroonilise valve kohaldamisega.
- KarS § 76 lg 1 p 2 või KarS § 76 lg 2 p 2 alusel tingimisi enne tähtaega vabastatavale süüdlasele võib kohus tema nõusolekul panna täiendavalt kohustuse alluda elektroonilisele valvele.
- Kahtlustatava, süüdistatava või prokuröri taotlusel võib eeluurimiskohtunik või kohus vahistatu nõusolekul asendada vahistamise kohustusega alluda elektroonilisele valvele. Elektroonilise valve all olemise aega ei loeta eelvangistuseks või kinnipidamiseks ning seda ei arvestata karistusaja hulka.
- Mõistes kuni aastase vangistuse, võib kohus asendada selle elektroonilise valvaga (ühele päevale vangistusele vastab üks päev elektroonilist valvet).
- Kohus võib koos KrMS § 141¹ alusel määratava ajutise lähenemiskeeluga kohaldada elektroonilist valvet.
- Kohus võib koos KrMS § 310¹ alusel määratava lähenemiskeeluga kohaldada elektroonilist valvet.
- Kui kohus on asendanud KarS § 69² alusel vangistuse raviga ja süüdlane hoiab ravist kõrvale, ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi, võib kohus muuhulgas allutada süüdlase tema nõusolekul täiendavalt elektroonilisele valvele.
- Kui KarS § 73 alusel karistusest tingimisi vabastatud süüdlane paneb katseajal tahtlikult toime uue kuriteo, võib kohus uuesti kohaldada liitkaristusest tingimisi vabastamist koos käitumiskontrolliga, allutades süüdlase elektroonilisele valvele.
- Kui KarS § 74 alusel karistusest tingimisi vabastatud süüdlane, kes on allutatud käitumiskontrollile, ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi, võib kohus määrata talle täiendavaid kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatule, muuhulgas allutada süüdlase elektroonilisele valvele.
- Kui KarS § 74 alusel karistusest tingimisi vabastatud süüdlane, kes on allutatud käitumiskontrollile, paneb katseajal tahtlikult toime uue kuriteo, võib kohus uuesti kohaldada liitkaristusest tingimisi vabastamist koos käitumiskontrolliga, allutades süüdlase elektroonilisele valvele.

Lokaalse jälgimise puhul paigaldatakse hooldusalusele koju koduvalveseadme ning tema jala ümber kinnitatakse jalavõru. Igale valvealusele määratakse lubatud liikumisraadius ja talle koostatakse ajakava. Kui hooldusalune väljub koduvalveseadme levialast selleks mittelubatud ajal, annab seade häiret. Häireteated tulevad ka näiteks koduvalveseadme liigutamise korral, jalavõru eemaldamisel, seadme vooluvõrgust lahtiühendamisel ja raadiosagedusega manipuleerimise korral.

Hooldusalustega töötavad kriminaalhooldusametnikud, kes koostavad liikumisgraafikuid, kontrollivad nõuetest kinnipidamist ning juhendavad valvealuseid. Enamasti määratakse elektroonilise valve pikkuseks 3–4 kuud; pärast valveaega jätkuvad kriminaalhooldus ja katseaeg reeglina tavalises korras. Veel jälgib kriminaalhooldusametnik nii valve ajal kui ka pärast seda katseajal, kuidas peab hooldusalune kinni kontrollnõuetest (nt registreerimisele ilmumine) ja kohustustest (nt alkoholi

tarvitamise keeld). Tuvastatud rikkumiste korral koostab kriminaalhooldusametnik kas hoiatuse või kohtule erakorralise ettekande.

Aastatel 2007–2015 määrati elektroonilise valve alla ligi 1700 inimest, kellest enamik läbis elektroonilise valve perioodi edukalt. Elektroonilise valve kohta saab lähemalt lugeda [Riigi Teatajast](#) [1].

Allikas URL: <https://www.vangla.ee/et/kriminaalhooldus/elektroniline-valve>

Lingid:

[1] <https://www.riigiteataja.ee/akt/112012011007?leiaKehtiv>